

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

Kommunstyrelsen

Antagande av måltidspolicy för Danderyds kommun

Ärendet

Den 29 maj 2023 (§ 96) uppdrog kommunstyrelsen åt kommunledningskontoret att, senast andra kvartalet 2024, upprätta ett förslag till måltidspolicy för Danderyds kommun för verksamhetsområdena förskola och skola samt vård och omsorg. Den 12 februari 2024 (§ 11) remitterade kommunstyrelsens arbetsutskott ett förslag framtaget i samverkan mellan kommunledningskontoret, bildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Remissinstanser var utbildningsnämnden och socialnämnden.

Socialnämnden antog remissvar den 24 april 2024 (§ 40). Av detta framgår att socialnämnden inte har några synpunkter gällande den remitterade policyn.

Utbildningsnämnden antog remissvar den 12 juni 2024 (§ 31). Av detta framgår att nämnden önskar att förtydligande lydelse införs, dels om att bestämmelsen om nötter, mandel, jordnötter och sesamfrön ändras till att enbart gälla skolmåltider enligt skollagen, dels om att mat i förskolor ska tillagas från grunden av råvaror med hög kvalitet utan tillsatser.

Kommunledningskontoret delar utbildningsnämndens bedömning och har infört ändringarna i förslaget.

Kommunledningskontoret bedömer att den föreslagna policyn är väl avvägd, att den är förenlig med barnets bästa enligt barnkonventionen och förordar att förslaget antas av kommunfullmäktige.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar föreslagen måltidspolicy för Danderyds kommun.

Kommunledningskontorets utredning

Syftet med den föreslagna måltidspolicyn är att säkerställa kvalitetssäkring av alla måltider som tillagas, hanteras och serveras i kommunens samtliga verksamheter inom förskola, skola samt vård och omsorg. Måltidspolicyn kan även inspirera och vägleda övriga verksamheter i kommunen.

Syftet är även att säkerställa att kommunens förskolor, skolor samt vård- och omsorgsboenden erbjuder hälsosamma och hållbara måltider som tar

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

hänsyn till klimat och miljö, skapar ett gemensamt synsätt och tydliggör betydelsen av en helhet kring mat och måltider.

Måltidspolicyns mål är att säkerställa att berörda verksamheter har nöjda matgäster. Måltiden ska vara en höjdpunkt på dagen som alla matgäster ser fram emot. I förskola och skola ska måltiderna ge barn och elever förutsättningar för att utveckla hälsosamma matvanor och en sund inställning till mat. Inom vård och omsorg har måltiderna en central roll och bidrar till att bibehålla livskvalitet, funktionsförmåga och förebygga undernäring.

I Danderyds kommun ska alla matgäster, vårdnadshavare och anhöriga känna en trygghet i att maten som serveras har hög kvalitet, är god, näringsriktig, vällagad och säker. Maten ska skapa förutsättningar för god och jämlik hälsa och i så stor utsträckning som möjligt ha låg miljöpåverkan. Måltidspolicyn ska bidra till att nå de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030.

Måltidspolicyn utgår från Livsmedelsverkets måltidsmodell som ger ett helhetsperspektiv och en vägledning för att kvalitetssäkra måltid och måltidsupplevelse. Måltidsmodellen utgår från sex delar:

- God
- Näringsriktig
- Miljösmart
- Säker
- Trivsamt
- Integrerad

Av socialnämndens remissvar den 24 april 2024 (§ 40) följer att nämnden inte har några synpunkter gällande den remitterade policyn.

Av utbildningsnämndens remissvar den 12 juni 2024 (§ 31) framgår att nämnden önskar två tydliggörande lydelse i förslaget.

I avsnitt om säkerhet föreslås att en ändring görs så att bestämmelsen om nötter, mandel, jordnötter och sesamfrön ändras till att enbart gälla skolmåltider enligt skollagen 10 kap 10 §:

Remissversionens lydelse:

”Nötter, mandel, jordnötter och sesamfrön får inte förekomma i förskolans eller skolans lokaler.”

Utbildningsnämndens föreslagna lydelse:

”Nötter, mandel, jordnötter och sesamfrön får inte förekomma i förskolans lokaler. I skolans lokaler får de inte förekomma i skolmåltiderna.”

I avsnitt Näringsriktig föreslås en ändring gällande tillagning av mat från grunden av råvaror med hög kvalitet utan tillsatser.

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

Remissversionens lydelse:

”All mat som serveras i kommunens förskolor, skolor samt vård- och omsorgsboenden ska i möjligaste mån tillagas från grunden av råvaror med hög kvalitet utan tillsatser.”

Utbildningsnämndens föreslagna lydelse:

”All mat som serveras i skolor samt vård- och omsorgsboenden ska i möjligaste mån tillagas från grunden av råvaror med hög kvalitet utan tillsatser. I kommunens förskolor ska all mat som serveras tillagas från grunden av råvaror med hög kvalitet utan tillsatser.”

I övrigt tillstyrker utbildningsnämnden förslaget.

Kommunledningskontorets bedömning

Kommunledningskontoret konstaterar att socialnämnden inte riktat några invändningar mot förslaget. Kommunledningskontoret delar utbildningsnämndens bedömning och har infört de föreslagna lydelserna i förslaget. Kommunledningskontoret bedömer att den föreslagna policyn är väl avvägd, att den är förenlig med barnets bästa enligt barnkonventionen och förordar att den antas av kommunfullmäktige.

Konsekvenser för barn och unga

Den föreslagna måltidspolicyn får konsekvenser för barn och unga genom dess syfte att säkerställa:

- kvalitetssäkring av alla måltider som tillagas, hanteras och serveras i kommunens förskola och skola
- förskolor och skolor ska erbjuda hälsosamma måltider som skapar ett gemensamt synsätt och tydliggör betydelsen av en helhet kring mat och måltider

Kommunledningskontoret konstaterar inledningsvis att den föreslagna måltidspolicyn, på kommunövergripande nivå, kodifierar arbetet och kvaliteten gällande måltider och innebär på så sätt en ambitionshöjning jämfört med nuläget. Det är uppenbart att ett kommunövergripande styrdokument, i vilket kommunfullmäktige fastställer tvingande regler gällande måltider, är positivt för barnets bästa.

Det är ett antal av barnkonventionens artiklar som aktualiseras av förslaget, främst 3, 6, 24, 27 och 28.

Artikel 3 om barnets bästa. Vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Barn ska tillförsäkras sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd. Den föreslagna måltidspolicyn ska säkerställa kvalitet på måltider samt att hälsosamma och hållbara måltider ska erbjudas och borgar därför för att barnets bästa beaktas.

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

Artikel 6 om att barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Måltidspolicyns krav om att maten ska vara näringsriktig är central för barns fysiska och mentala utveckling och bidrar till uppfyllandet av artikel 6.

Artikel 24 om att barn har rätt till bästa möjliga hälsa (med mera). Artikeln inbegriper i punkt c) ett krav på bekämpande av undernäring. Denna rättighet tillgodoses genom den föreslagna måltidspolicyn som ställer krav på näringsriktiga livsmedel och att det i verksamheterna ska finnas kunskap om näringslära.

Artikel 27 om rätt till en tillfredsställande levnadsstandard. Denna artikel gäller barnets rätt till en levnadsstandard som är tillräcklig för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling. Mat och näring utgör en central del av en sådan standard och är positiv för barnets bästa.

Artikel 28 om rätt till utbildning. Även om den föreslagna måltidspolicyn inte berör själva utbildningen så kan det konstateras att hunger och dålig näring är negativt för barns förmåga att delta fullt ut i lärandet. Den föreslagna måltidspolicyn kan därmed vara positiv för barnets bästa i detta hänseende.

Kommunledningskontoret bedömer att måltidspolicyn får positiva konsekvenser för barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Den föreslagna policyn bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser då den inte leder till någon ändring av nuvarande arbetssätt och kvalitet gällande måltider.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Patrik Hansson
Administrativ chef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Antagande av måltidspolicy för Danderyds kommun
2. Föreslagna måltidspolicy för Danderyds kommun
3. Remissversion av föreslagna måltidspolicy för Danderyds kommun
4. Socialnämndens beslut, SN 2024-04-24 § 40
5. Socialnämndens yttrande, daterat 2024-04-24
6. Socialförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2024-03-25
7. Centerpartiets yrkande med motivering
8. Utbildningsnämndens beslut, UN 2024-06-12 § 31
9. Utbildningsnämndens yttrande, daterat 2024-05-22
10. KSAU:s beslut, KSAU 2024-02-12 § 11
11. Kommunstyrelsens beslut, KS 2023-05-29 § 96

Datum 2024-06-13 **Diarienummer** KS 2023/0192

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

12. Kommunstyrelsens beslut, KS 2023-03-06 § 54
13. Socialdemokraternas nämndinitiativ

Expedieras
Socialnämnden
Utbildningsnämnden